

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н N. JÄÄSKINEN
представено на 29 март 2012 година¹

Дело C-509/10

**Josef Geistbeck,
Thomas Geistbeck**
срещу

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH
(Преюдициално запитване,

отправено от Bundesgerichtshof (Германия)

„Интелектуална и индустриална собственост — Регламент (ЕО) № 2100/94 — Режим за закрила на Общността на сортовете растения — Задължение за плащане на справедливо възнаграждение на титуляра на правото на такава защита и за обезщетяването му за претърпяната вреда — Критерии за определяне на справедливото възнаграждение — Нарушение — Регламент (ЕО) № 1768/95 — Привилегия на земеделските производители — Разноски за контрол и наблюдение“

I – Въведение

1. Отправеното от Bundesgerichtshof (Германия) преюдициално запитване се отнася по-конкретно до тълкуването на членове 14 и 94 от Регламент (ЕО) № 2100/94² (наричан по-нататък „основният регламент“) относно правната закрила на Общността на сортовете растения, както и на Регламент (ЕО) № 1768/95³ (наричан по-нататък „регламентът за прилагане“) за установяване на реда и условията за прилагане на дерогацията, предвидена в член 14, параграф 3 от основния регламент.

2. Спорът, с който е сезирана запитващата юрисдикция, е между земеделските производители Josef и Thomas Geistbeck (наричани по-нататък „господа Geistbeck“) и Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (наричано по-нататък „STV“), което представлява интересите на титулярите на защитените растителни сортове Kuras, Quarta, Solara, Marabel и Secura. Този спор се отнася по същество до връзката между предвидената в член 14 от основния регламент дерогация — наричана също „привилегия на земеделските производители“) — и изчисляването на справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от основния регламент, дължимо на титуляра на защитен растителен сорт в случай на действие, което представлява нарушение.

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — Регламент на Съвета от 27 юли 1994 година (ОВ L 227, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 15, стр. 197).

3 — Регламент на Комисията от 24 юли 1995 година (ОВ L 173, стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 17, стр. 177), изменен с Регламент (ЕО) № 2605/98 на Комисията от 3 декември 1998 година (ОВ L 328, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 26, стр. 76).

3. Настоящото преюдициално запитване приканва по-конкретно Съда да реши въпроса, свързан с метода, който следва да се възприеме при изчисляване на посоченото справедливо възнаграждение, дължимо от земеделския производител на титуляра на растителен сорт, когато земеделският производител, имащ разрешение да посади получения от реколтата си продукт, в съответствие с привилегиата на земеделските производители, е пропуснал да декларира част от тази нова култура, противно на предвидените в член 14, параграф 3 от основния регламент задължения на посочените земеделски производители, които водят до прилагане на посочената привилегия.

4. Така отправените въпроси налагат претегляне на противоречиви интереси. Както посочва генералният адвокат Ruiz-Jarabo Colomer, става въпрос за постигане на баланс между, от една страна, необходимостта от увеличаване на плодовете от земеделие и гарантиране на земеделското производство, основна цел на Общата селскостопанска политика, и от друга страна, необходимостта да се гарантират правата на създателите, които участват активно в индустриалната политика, политиката в сферата на изследователската и развойната дейност и полагат усилия за създаване на подходяща правна рамка за насърчаване на тяхната дейност в Европейския съюз, като същевременно се спазват преследваните от въпросната правна уредба цели⁴.

5. Ето защо това дело ще даде възможност на Съда да допълни практиката си, установена по дело Schulin⁵, и по-конкретно да уточни схващането си относно справедливото възнаграждение в случай на използване на растителен сорт, което представлява нарушение, както и да се произнесе относно баланса, който следва да се постигне между интересите, намиращи се в основата на правната уредба в областта на защитата на Общността на сортовете растения.

II – Правна уредба

A – Основният регламент

6. От пето съображение на основния регламент⁶ се установява, че с оглед поощряването на селекцията и развитието на нови сортове всички създатели на нови сортове следва да се ползват от по-добра закрила в сравнение с настоящото положение.

7. Според седемнадесето съображение на този регламент упражняването на правата, предоставени със закрилата на Общността на сортовете растения, трябва да бъде предмет на ограничения, предвидени в разпоредби, приети в обществен интерес.

8. В това отношение в осемнадесето съображение на посочения регламент се уточнява, че общественият интерес, за който става въпрос в предходното съображение, включва защитата на земеделската продукция; като се има предвид, че за тази цел е необходимо на земеделския производител да бъде разрешено да използва, съгласно някои условия, продукта от реколтата си за размножаване.

4 — Вж. в този смисъл точки 22 и 23 от заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по делото, по което е произнесено Решение от 8 юни 2006 г., дело Deppe и др. (C-7/05?C-9/05, Recueil, стр. I-5045).

5 — Решение от 10 април 2003 г. (C-305/00, Recueil, стр. I-3525). Вж. и Решение от 11 март 2004 г. по дело Jäger (C-182/01, Recueil, стр. I-2263); Решение от 14 октомври 2004 г. по дело Brangewitz (C-336/02, Recueil, стр. I-9801); Решение по дело Deppe и др., посочено по-горе, както и Решение от 20 октомври 2011 г. по дело Greenstar-Kanzi Europe (C-140/10, Сборник, стр. I-10075).

6 — На международно равнище закрилата на сортовете растения е уредена с конвенция в рамките на Световната организация за интелектуална собственост, а именно Международната конвенция за закрила на новите сортове растения. Европейската общност става страна по тази конвенция през 2005 г. (Решение 2005/523/ЕО на Съвета от 30 май 2005 година за одобряване на присъединяването на Европейската общност към Международната конвенция за закрила на новите сортове растения, преразгледана в Женева на 19 март 1991 година (ОВ L 192, стр. 63; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 89). Правната уредба на Съюза е силно повлияна от разпоредбите на тази конвенция.

9. Съгласно член 11, параграф 1 от основния регламент правото на закрила на Общността на сортовете растения принадлежи на създателя, т.е. на „лицето, което е създало или което е открило и развило сорта или [на] неговия правоприменик“.

10. Член 13 от основния регламент, озаглавен „Права на титуляра на закрила на Общността на сортовете растения и ограничения“, предвижда:

„1. Закрилата на Общността на сортовете растения предоставя на титуляра или титулярите на [правото на] закрила на Общността на сортовете растения, наричани по-нататък „титуляр“, правото да извършва действията, посочени в параграф 2.

2. Без да се засягат разпоредбите на членове 15 и 16, разрешение от титуляра се изисква за следните действия, свързани със сортовете компоненти или [с материала от реколтата от] защитения сорт, наричани по-[нататък] „материал“:

а) производство или възпроизводство (размножаване);

[...]

Титулярът може да постави условия и ограничения за издаването на разрешение“.

11. Привилегията на земеделските производители е посочена в член 14 от основния регламент по следния начин:

„1. Независимо от член 13, параграф 2, и с цел защитата на [земеделското] производство, на земеделските производители се разрешава да използват, с цел размножаване на открито, в собственото си стопанство, на [продукта от реколтата, получен чрез засаждането в собственото им стопанство на посевен материал] от даден сорт, различен от хибридите или синтетични[те] сортове, който се ползва с правна закрила на Общността на сортовете растения.

[...]

3. Условията, при които се прилага дерогацията, предвидена в параграф 1, и се защитават легитимните интереси на създателя и на земеделския производител, се определят [...] въз основа на следните критерии:

[...]

— от дребните земеделски производители не се изисква да плащат възнаграждение на титуляра [...]

[...]

— останалите земеделски производители са длъжни да плащат на титуляра справедливо възнаграждение, което [...] [трябва да бъде] чувствително по-ниско от сумата, получавана за производството по лиценз на посевен материал от същия сорт в същата област [...]

— отговорността за контрола на прилагането на настоящия член или на разпоредбите, приети в изпълнение на настоящия член, се носи изключително от титулярите [...]

— всяка необходима информация се предоставя по искане на титулярите от земеделските производители и лицата, извършващи дейности по сортирането [...].“

12. Член 94 от основния регламент, озаглавен „Нарушения“, гласи:

„1. Всяко лице, което:

- а) извърши, без да има право на това, едно от действията, предвидени в член 13, параграф 2, по отношение на сорт, който е предмет на правната закрила на Общността на сортовете растения

[...]

може да бъде предмет на съдебен иск от страна на титуляра за прекратяване на това нарушение или за заплащане на справедливо възнаграждение или и за двете.

2. Всяко лице, което действа умишлено или поради небрежност, е длъжно да обезщети титуляра за претърпяната от него [...] вреда. В случай на лека небрежност размерът на иска за обезщетение на титуляра може да бъде намален според степента на тази небрежност, без обаче да бъде по-нисък от ползата, извлечена от извършителя на нарушението [в резултат на същото]“.

Б – Регламентът за прилагане

13. Съгласно член 3, параграф 2 от регламента за прилагане правата и задълженията на титуляра, произтичащи от разпоредбите на член 14 от основния регламент, „могат да бъдат предявени от [отделни] титуляри, колективно от няколко титуляри или от организация на титуляри, която е създадена в Общността, на [...] [общностно], [...] национално, регионално или местно равнище“.

14. Член 5 от регламента за прилагане, озаглавен „Ниво на възнаграждение“, гласи:

„1. Нивото на справедливото възнаграждение, което се изплаща на титуляра съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент, може да бъде предмет на договор между [съответния] титуляр[...] и съответния земеделски производител.

2. Когато [...] не е сключен [никакъв] договор [от този вид] или [той] не [е приложим], нивото на възнаграждение следва да бъде значително по-ниско от сумата, [получавана] за лицензирано производство на [посевен] материал от най-ниска категория, квалифициран за официална сертификация, от същия сорт в същата област.

[...]

5. Когато в случая на параграф 2 не е [приложим] [договор от вида], [...] посочен[...] в параграф 4, изплащаното възнаграждение е 50 % от сумите, [дължими] за лицензиран[о производство] на [посевен] материал[...], както е определено в параграф 2.

[...]“.

15. Член 8 от този регламент, озаглавен „Информация[, предоставяна] от земеделския производител“, гласи:

„1. Подробностите [относно] [...] информация[та], която следва да бъде предоставена от земеделския производител на титуляра съгласно член 14, параграф 3, шесто тире от основния регламент, могат да [бъдат] предмет на договор между [съответния] титуляр[...] и съответния земеделски производител.

2. Когато не е подписан [никакъв] договор [...] [от този вид] или [той не е приложим], [...] без да се засягат задълженията за информация, приложими съгласно законодателството на Общността или съгласно законодателството на държавите членки, по искане на титуляра [земеделският производител] е длъжен да му предостави декларация за съответната информация. Необходимо е да се уточни следното:

[...]

- б) фактът дали земеделският производител е използвал продукта от реколтата, принадлежащ към един или повече сортове на титуляра, за засаждане на полето или полетата на неговото стопанство;
- в) ако земеделският производител го е използвал, количеството продукт от реколтата, принадлежащо към съответния сорт или сортове, които са използвани от земеделския производител съгласно член 14, параграф 1 от основния регламент;

[...]“.

16. Член 14 от посочения регламент, който урежда контрола от страна на титуляра за спазването на разпоредбите на член 14 от основния регламент, предвижда в параграф 1 от същия:

„[...] [з]емеделският производител следва, по искане на титуляра:

- а) да представи доказателства в подкрепа на информацията, [декларирана] по член 8 чрез представяне на съответни налични документи като фактури, използвани етикети, или всяка[акво] [друго] подходящ[о] [средство] [...]

[...]“.

17. Съгласно член 16, параграф 1 от регламента за прилагане:

„Контролът се извършва от титуляра. Той може да [склочи] подходящи [споразумения], за да си [осигури] съдействие от организации на земеделски производители, преработватели, кооперативи или други [обединения на земеделски производители]“.

18. Член 17 от регламента за прилагане, озаглавен „Нарушения“, предвижда:

„Титулярят може да [се позове на правата, предоставени му от правната закрила на] Общността на сортовете растения срещу лице, което [нарушава едно] от условията или ограниченията, [свързани с] дерогацията, предвидена в член 14 от основния регламент, [определена в настоящия регламент]“.

III – Спорът в главното производство, преюдициалните въпроси и производството пред Съда

19. В периода 2001—2004 г., по силата на предвидената в член 14 от основния регламент дерогация, след като уведомяват за това STV, господата Geistbeck засаждат защитените съгласно правото на Съюза сортове Kurgas, Quarta, Solara, и Marabel, както и сорта Secura, защитен в приложение на германското право.

20. При проверка STV обаче установява, че действително отглежданите количества понякога надвишават повече от три пъти декларираните количества. Като се основава на сумата, която би била изисквана при предоставяне на лиценз за производство на посевен материал при общи условия, STV изчислява, че размерът на дължимото ѝ обезщетение за разликата в количествата съответства на 4 576,15 EUR. Господата Geistbeck обаче са заплатили едва половината от тази сума. Тази последна сума съответствала на възнаграждението, което би било дължимо съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент, в случай на разрешено засаждане в рамките на привилегията на земеделските производители.

21. Поради това STV предявява иск срещу господата Geistbeck за непълно декларирано засаждане на защитени растителни сортове и изисква заплащането на остатъка от сумата от 2 288 EUR, както и възстановяването на направените преди образуване на съдебното производство разноски, възлизащи на 141,05 EUR. Искането на STV е уважено от първата инстанция, както и във въззивното производство. Господата Geistbeck подават ревизионна жалба срещу това последно решение пред Bundesgerichtshof.

22. В тази обстановка запитващата юрисдикция по-специално поставя въпроса за изчисляването на справедливото възнаграждение, дължимо по силата на член 94, параграф 1 от основния регламент на титуляра на правата, ползващи се от защита съгласно посочения регламент. В това отношение, като се основава на посоченото по-горе Решение по дело Schulin, тя приема, че земеделският производител, който не е изпълнил надлежно предвиденото в член 14, параграф 3, шесто тире от основния регламент задължение за предоставяне на информация по отношение на титуляра на защитения растителен сорт, не може да се позовава на член 14, параграф 1 от този регламент и срещу него може да бъде предявен иск за нарушение съгласно член 94 от посочения регламент, както и за заплащането на справедливо възнаграждение.

23. Юрисдикцията a quo обаче изразява съмнение относно условията за изчисляване на такова възнаграждение. От една страна, според нея било възможно като основа за изчисляване да се приеме средната сума, получавана за лицензираното производство на посевен материал от защитени сортове на съответния растителен вид в същата област (наричана по-нататък „такса за лицензирано производство“). От друга страна, това възнаграждение могло да се изчисли въз основа на възнаграждението, дължимо при разрешено засаждане в съответствие с член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент във връзка с член 5, параграф 5 от регламента за прилагане (наричано по-нататък „такса за разрешено засаждане“).

24. Според първата хипотеза земеделският производител би дължал таксата за лицензирано производство при същите условия и същите тарифи като трето лице. Според втората хипотеза той би могъл да се позове на запазената за земеделските производители привилегирована тарифа, а именно на таксата за разрешено засаждане, която съответства на 50 % от сумите, дължими за лицензирано производство на посевен материал, стига това възнаграждение да не е предмет на договор между съответния титуляр и съответния земеделски производител.

25. При тези обстоятелства с решение от 30 септември 2010 г., регистрирано в секретариата на Съда на 26 октомври 2010 г., Bundesgerichtshof решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли справедливото възнаграждение, което земеделският производител трябва да заплати на титуляра на правото на закрила от Общността на сортовете растения съгласно член 94, параграф 1 от [основния] регламент, затова че е използвал посевен материал от получена от него реколта от определен защитен сорт растение, без да е изпълнил задълженията си по член 14, параграф 3 от [основния] регламент и по член 8 от регламента [за прилагане], да се изчислява въз основа на средния размер на таксата за лицензирано производство на посевен материал от защитени сортове от съответния растителен вид в същата област, или вместо това за основа трябва да се вземе

(по-ниското) възнаграждение, което би следвало да се заплати в случаите на разрешено засаждане по член 14, параграф 3, четвърто тире от [основния] регламент и по член 5 от регламента [за прилагане]?

- 2) В случай че за основа следва да се вземе единствено възнаграждението, заплащано при разрешено засаждане в горната хипотеза и при положение че земеделският производител е извършил само еднократно виновно нарушение, може ли титулярът на правото на закрила на сортовете растения да изчисли размера на подлежащата на възстановяване вреда съгласно член 94, параграф 2 от [основния] регламент като фиксирана по размер сума, определена въз основа на таксата за предоставяне на лиценз за производство на посевен материал?
- 3) Допустимо или дори задължително ли е при изчисляване на справедливото възнаграждение по член 94, параграф 1 от [основния] регламент или на обезщетението за вреди, дължимо в приложение на член 94, параграф 2 от посочения регламент, да се вземат предвид и разходите за упражнявания специален контрол от организация, която защитава правата на голям брой титуляри на права на закрила, чрез присъждането на сума, възлизаща на двойния размер на обичайно уговоряното възнаграждение, съответно — на дължимото възнаграждение съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от [основния] регламент?“.

26. Страните в главното производство, както и гръцкото правителство, испанското правителство и Европейската комисия, представят писмени становища. Страните в главното производство, както и гръцкото правителство и Комисията, участват в проведеното на 18 януари 2012 г. съдебно заседание.

IV – Анализ

A – Встъпителни думи

27. С оглед на отговора на поставените от запитващата юрисдикция преюдициални въпроси ще изложа някои предварителни бележки, от една страна, относно повдигнатия от господата Geistbeck въпрос за качеството на използвания в конкретния случай посевен материал, както и от друга страна, относно обхвата на привилегиите на земеделските производители.

28. По-нататък ще разгледам въпроса за подходящия метод за изчисляване на справедливото възнаграждение, дължимо на титуляра на правата на защита на Общността на сортовете растения по смисъла на член 94, параграф 1 от основния регламент. Накрая ще разгледам въпроса дали при изчисляването на посоченото възнаграждение или на дължимото в приложение на член 94, параграф 2 от посочения регламент обезщетение за вреди е възможно да се вземат предвид разходите за контрол, направени от организация като разглежданата в главното производство⁷.

⁷ — Бих искал да уточня, че следва да се изходи от хипотезата, при която титулярите обикновено включват в размера на таксата за лицензирано производство обичайните разходи за контрол и наблюдение, свързани със защитата на техните права.

1. По качеството на защитения посевен материал

29. Според господата Geistbeck въпросният посевен материал вече нямал качеството на материала, посочен в член 13, параграф 2 от основния регламент, и поради това вече не бил подходящ за търговски операции, за които е необходимо предоставянето на лиценз. В този смисъл те считат, че по-ниското качество на материала от реколтата не обосновава възможността титулярът на правото на защита на сорта растение да изисква заплащането на лицензионно възнаграждение в пълен размер.

30. Бих искал да обърна внимание, че от гледна точка на правото на интелектуална собственост използването на защитения материал няма никакво значение за закрилата на идентичността на материала, предмет на защитеното право, като сортовете растения в главното производство. Всъщност дадено право на интелектуална собственост не изчезва поради факта на неговото упражняване.

31. Освен това, за да може предвидената в член 14 от основния регламент привилегия на земеделските производители да се приложи по отношение на дейността на земеделския производител, продуктът от реколтата трябва да отговаря на характеристиките на защитения сорт⁸. Така земеделският производител посажда и размножава растения, които отговарят на необходимите за въпросния сорт характеристики.

2. По обхвата на привилегията на земеделските производители

32. Най-напред следва да се отбележи, че съгласно член 13, параграф 2, буква а) от основния регламент по принцип за размножаването на материала от реколтата от защитен растителен сорт се изисква разрешение от титуляра.

33. Член 14, параграф 1 от основния регламент обаче предвижда дерогация от този принцип. Целта на тази дерогация е опазване на селскостопанското производство. Съгласно този член на земеделските производители се разрешава да използват за размножаване на открито, в собственото си стопанство, на продукта от реколтата, получен чрез засаждането на посевен материал от защитени сортове, при условие че са спазени критериите по параграф 3 от същия член.

34. Следователно тази привилегия не се прилага, ако земеделският производител не спазва установените в член 14, параграф 3 от основния регламент и уточнени в регламента за прилагане задължения.

35. Всъщност в Решение по дело Schulin, посочено по-горе, Съдът вече е разгледал накратко въпроса за обхвата на правото на земеделския производител да се позове на посочената дерогация. Според Съда земеделският производител, който не заплаща на титуляра справедливо възнаграждение, когато използва получения от засаждането на посевен материал от защитен сорт продукт от реколтата, не може да се позове на член 14, параграф 1 от основния регламент и следователно трябва да се приеме, че той извършва без разрешение едно от действията по член 13, параграф 2 от този регламент. Поради това от член 94 от същия регламент следва, че срещу земеделския производител може да бъде предявен иск от страна на

⁸ — Вж., що се отнася до характеристиките на сортовете, отглеждани в рамките на европейското селско стопанство, точки 124 от заключението на генералния адвокат Kokott по дело Association Kokopelli (C-59/11), висящо пред Съда.

титуляра за прекратяване на нарушението или за заплащане на справедливо възнаграждение, или и за двете. Ако става въпрос за действия, извършени при умисъл или небрежност, земеделският производител е длъжен също да обезщети титуляра за претърпяната от него вреда⁹.

36. Според мен това задължително трябва да важи и когато земеделски производител не е изпълнил надлежно предвиденото по отношение на него в член 14, параграф 3, шесто тире от основния регламент задължение за предоставяне на информация, тъй като заплащането на справедливо възнаграждение, указано в посоченото по-горе Решение по дело Schulin, както и предоставянето на информация, се съдържа във въпросния член, в който са изброени критериите, позволяващи да се приложи предвидената в член 14, параграф 1 от посочения регламент дерогация.

37. Както отбелязва в своето становище Комисията, когато земеделски производител не изпълнява задължението си за предоставяне на информация по отношение на титуляра съгласно член 14, параграф 3, шесто тире от основния регламент във връзка с член 8 от регламента за прилагане и не му заплаща и справедливото възнаграждение за тази част от производството, дерогиращата разпоредба на член 14, параграф 1 от основния регламент вече не може да се приложи.

38. Всъщност, ако посочените условия за разрешено засаждане, предвидени в член 14, параграф 3 от основния регламент, не са изпълнени, дерогационната разпоредба на член 14, параграф 1 от същия регламент също не е приложима. Поради това, ако при засаждането установените в параграф 3 на този член критерии не са спазени, посоченото засаждане представлява нарушение на предоставените на титуляра в член 13, параграф 2 от основния регламент права.

Б– Изчисляването на предвиденото в член 94, параграф 1 от основния регламент справедливо възнаграждение

39. От преюдициалното запитване се установява, че поради нарушаването на правата на закрила на сортовете растения STV има право да изисква плащането на справедливо възнаграждение съгласно член 94, параграф 1 от основния регламент. Освен това юрисдикцията а quo изтъква, че неспазването от страна на господата Geistbeck на задължението им за предоставяне на информация е виновно, така че STV може да претендира и за възстановяване на претърпяната вреда в приложение на член 94, параграф 2 от същия този регламент.

40. В самото начало бих искал да обърна внимание, че при разглеждането на член 94 от основния регламент следва да се изхожда от хипотезата, че целта, залегнала в основата на този член, е за възнаграждение в пълен размер, основано на принципа за *restitutio in integrum*¹⁰. С други думи, възнаграждението, което трябва да се заплати при нарушаване на правата на закрила на сортовете растения, има за цел да възстанови на титуляра на посочените права положението преди нарушението. Прилагането на този принцип обаче не е лишено от трудности, поради факта че посоченото положение може да бъде възстановено с оглед на разрешеното засаждане или като се държи сметка за сумата, получена за лицензирано производство на посевен материал.

9 — Решение по дело Schulin, посочено по-горе (точка 71).

10 — Вж. в този смисъл Bonadio, E. Remedies and sanctions for the infringement of intellectual property rights under EC law. — European Intellectual Property Review, 2008, No 8, Vol. 30, p. 324.

1. По режимите, установени с членове 14 и 94 от основния регламент

41. Що се отнася до изчисляването на справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от основния регламент, запитващата юрисдикция представя два метода, които могат да се възприемат при определянето на размера на посоченото възнаграждение, а именно този, основан върху таксата за лицензирано производство, или този, основан върху таксата за разрешено засаждане.

42. Следва да се отбележи, че текстът на член 94 от основния регламент не съдържа никакви указания относно възможността за отчитане на размера на таксата за разрешено засаждане по смисъла на член 14, параграф 3, четвърто тире от този регламент при изчисляването на справедливото възнаграждение по смисъла на посочената разпоредба.

43. Бих искал също да отбележа, че в някои от текстовете на различните езици (по-специално текстът на испански, датски, немски, английски, италиански и фински) се използват термини, различни от тези в член 94, параграф 1¹¹ и в член 14, параграф 3, четвърто тире¹² от основния регламент, докато текстът на френски език възприема един и същ израз в двете разпоредби, а именно този за „справедливо възнаграждение“. Тъй като от тази езикова разлика обаче не може да се направи извод, тези разпоредби следва да се разгледат в съответния им контекст, като по-специално се държи сметка за целите, към които са насочени.

44. Най-напред бих искал да припомня, че предвиденото в член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент справедливо възнаграждение е част от дерогационна разпоредба. В този контекст Съдът вече е приел в Решение по дело *Schulin*, посочено по-горе, че съгласно седемнадесето и осемнадесето съображение на основния регламент разпоредбите на член 14 от посочения регламент, приети в обществен интерес за опазване на земеделската продукция, представляват изключение от правилото, че разрешението на титуляра се изисква за размножаването на материала от реколтата от защитения сорт¹³.

45. В Решение по дело *Brangewitz*, посочено по-горе, Съдът също така приема за установено, че правото на земеделските производители да засаждат без предварителното разрешение на титуляра продукта от реколтата, получен от засаждането на посевния материал на сорт, обхванат от привилегията на земеделските производители, е следствие от тяхното задължение да представят по искане на посочения титуляр подходяща информация и с изключение на дребните земеделски производители, да му плащат справедливо възнаграждение¹⁴.

46. Ето защо отново според Съда член 14 от основния регламент установява баланс между интересите, от една страна, на титулярите на правото на защита на сортовете растения и от друга, на земеделските производители. Така привилегията на земеделските производители, а именно засаждането без предварително разрешение, съчетана със задължението за предоставяне на информация и задължението за заплащане на справедливо възнаграждение, позволява да се запазят насрещните законосъобразни интереси на земеделските производители и на титулярите в техните непосредствени отношения¹⁵.

11 — Текстът на тези езици съответно е следният: „indemnización razonable“, „rimelig vederlag“, „angemessenen Vergütung“, „reasonable compensation“, „equa compensazione“ и „kohtuullinen korvaus“.

12 — В тези текстове са използвани по-специално следните понятия: „remuneración justa“, „rimelig godtgoerelse“, „angemessene Entschädigung“, „equitable remuneration“, „equa remunerazione“ и „kohtuullinen palkkio“.

13 — Решение по дело *Schulin*, посочено по-горе (точка 47).

14 — Решение по дело *Brangewitz*, посочено по-горе (точка 43).

15 — Вж. в този смисъл Решение по дело *Brangewitz*, посочено по-горе (точка 43) и по аналогия Решение от 6 февруари 2003 г. по дело *SENA* (C-245/00, Recueil, стр. I-1251, точка 36).

47. Ето защо от първостепенно значение е посоченото в член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент понятие „справедливо възнаграждение“ да се тълкува стеснително и в конкретния му контекст като неразделна част от предвидения в този член дерогационен режим.

48. По-нататък, справедливото възнаграждение, към което препраща член 94, параграф 1 от основния регламент, както и посоченото в член 14, параграф 3, четвърто тире от този регламент възнаграждение, трябва да се тълкува като се държи сметка за контекста на посочения регламент и за преследваната от него цел.

49. Като цяло, както следва от пето съображение на основния регламент, последният преследва общата цел да подобри закрилата на всички създатели на сортове¹⁶. Като се има предвид посочената в основния регламент цел на закрила на титулярите на сортове растения, смятам, че член 94, параграф 1 от посочения регламент позволява на титуляра да следи за защитата на своите интереси по отношение на всяко лице, което извършва без предварително разрешение едно от изброените в член 13, параграф 2 от основния регламент действия¹⁷.

2. По метода за изчисляване, основан на таксата за лицензирано производство

50. За да се гарантира закрилата на титулярите на защитени сортове растения и по отношение на тях да бъде възстановено положението преди нарушаването на техните права, е необходимо справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от основния регламент да се изчислява чрез таксата за лицензирано производство.

51. Тази разпоредба също е приложима, когато лицето, извършило действието, представляващо нарушение, не е действало нито умишлено, нито при небрежност¹⁸. Целта ѝ е да гарантира, че титулярът ще получи справедливо възнаграждение, като според мен то не може да бъде по-ниско от обезщетението, което посоченият титуляр би могъл да изиска въз основа на получения от лицензирано производство посевен материал, съгласно член 13 от основния регламент.

52. Като изхождам от дерогационния характер на предвидения в член 14 от посочения регламент режим, считам, че земеделски производител, който не спазва изброените в член 14, параграф 3 от основния регламент условия, служещи като основа за прилагането на предвидената в параграф 1 от същия член дерогация, трябва да се разглежда като което и да е трето лице, което е длъжно да придобие защитения сорт на пазара срещу заплащане на таксата за лицензирано производство. Поради това земеделски производител, който не изпълнява задълженията си, произтичащи от член 14, параграф 3 от основния регламент, вече не може да се позовава на предвидената в посочения член дерогация.

53. Впрочем този извод може да се потвърди при прочита на член 17 от регламента за прилагане, според който титулярят може да се позове на правата, предоставени му от правната закрила на Общността на сортовете растения срещу лице, което нарушава едно от условията или ограниченията, свързани с предвидената в член 14 от основния регламент дерогация.

16 — В това отношение вж. също точка 40 от заключението на генералния адвокат Ruiz Jarabo Colomer по дело Jäger, посочено по-горе. В тази връзка той отбелязва, че основният регламент няма за цел да уреди сектор на земеделското производство, а да установи режим за защита на Общността на сортовете растения.

17 — Бих искал да отбележа също, че този режим представлява различна и отделна система за обезщетяване, чиято цел е да се осигури полезното действие на основния регламент.

18 — Вж., що се отнася до обективния характер на предвиденото в член 94, параграф 1 от основния регламент справедливо възнаграждение, Решение по дело Greenstar-Kanzi, посочено по-горе (точка 48).

54. Освен това смятам за уместно да се отбележи, че ако беше възприет различен подход, земеделските производители може би нямаше да бъдат насърчени да спазват задължението за предоставяне на информация по отношение на титуляра, след като неизпълнението на необходимите за прилагане на посочената дерогация задължения всъщност не би довело до никаква превантивна икономическа последица.

55. От тази гледна точка, както следва и от акта за преюдициално запитване, установяването на таван на правото на възнаграждение на титуляра в рамките на сумата, съответстваща на таксата за разрешено засаждане, би довело до предоставянето на необосновано предимство на земеделските производители, които не спазват предвидените в член 14, параграф 3 от основния регламент задължения.

56. В такава система, чиято обща цел е да гарантира високо ниво на закрила на сортовете растения, би било в противоречие с посочената цел земеделски производител да бъде системно задължен да заплаща само таксата за разрешено засаждане, чието ниво съгласно приложимата правна уредба е запазено значително по-ниско в сравнение с нивото на таксата за лицензирано производство, независимо дали спазва, или не спазва задължението си за предоставяне на информация.

57. В това отношение бих добавил, че дори ако в резултат на задължението за заплащане на справедливо възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от основния регламент, изчислено въз основа на таксата за лицензирано производство, се получи по-високо обезщетение от това, предвидено за разрешеното засаждане съгласно член 14 от основния регламент, това обаче не означава, че е налице т.нар. „наказателно“ обезщетение за вреди и пропуснати ползи (punitive damages), което съдържа и санкционен елемент¹⁹. Става въпрос обаче за метод, който позволява да се обложи разходът за лицензирано производството на посевен материал при засаждане, представляващо нарушение, поради което има превантивна функция.

58. В заключение смятам, че за да се определи размерът на предвиденото в член 94, параграф 1 от основния регламент справедливо възнаграждение в ситуация като разглежданата в главното производство, за основа следва да се приеме таксата за лицензирано производство. Всъщност всякаво друго тълкуване не би могло да гарантира постигането на целта на посочения регламент, нито неговото полезно действие.

59. В случай че Съдът обаче не споделя моята гледна точка относно необходимостта като основа за изчисляване на справедливото възнаграждение по член 94, параграф 1 от основния регламент да се възприеме таксата за лицензирано производство, ще изложа също няколко бележки относно другия метод за изчисляване, основан на таксата за разрешено засаждане, който се разглежда от запитващата юрисдикция.

3. По алтернативния метод за изчисляване, разглеждан от запитващата юрисдикция

60. Най-напред бих искал да отбележа, че ако справедливото възнаграждение, което земеделски производител дължи на титуляра в случай на нарушение съгласно член 94, параграф 1 от основния регламент, се изчисляваше въз основа на таксата за разрешено засаждане, посоченото възнаграждение би останало значително по-ниско от сумата, дължима от трети лица за лицензирано производство на посевния материал.

19 — Вж. и съображение 26 от Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L157, стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56), която не е приложима в конкретния случай.

61. Следва да се посочи, че от акта за преюдициално запитване се установява, че действията на господата Geistbeck са извършени виновно, така че STV може да претендира и за възстановяване на претърпяната вреда съгласно член 94, параграф 2 от основния регламент²⁰.

62. В такава обстановка и за да се осигури осъществяването на общата цел на основния регламент, както и да се избегне възможността неразрешеното размножаване да доведе до неоснователна полза за нарушителите в сравнение с третите лица, които произвеждат посевен материал с лиценз, смятам, че е необходимо размерът на подлежащата на възстановяване вреда в приложение на член 94, параграф 2 от основния регламент да се определи с оглед на таксата за лицензирано производство. В този случай претърпяната от титуляра вреда по член 94, параграф 2 от основния регламент би съответствала на разликата между посочената такса и справедливото възнаграждение по член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент²¹.

63. Бих искал да уточня, че таксата за разрешено засаждане покрива само 50 % от размера на таксата за лицензирано производство²². Следователно в такъв случай претърпяната от титуляра вреда по смисъла на член 94, параграф 2 от основния регламент съответства на разликата между сумата на таксата за разрешено засаждане и сумата на таксата за лицензирано производство, без посоченият титуляр да е длъжен да представи доказателства за нея.

64. Освен това, що се отнася до посочените от запитващата юрисдикция обичайни разноси за контрол и наблюдение, бих добавил, че в резултат на отчитането на таксата за разрешено засаждане като основа за изчисляването на справедливото възнаграждение по член 94, параграф 1 от основния регламент посочените разноси, които обикновено са включени в размера на таксата за лицензирано производство, няма да бъдат изцяло покрити от възнаграждението по член 14, параграф 3, четвърто тире от основния регламент.

65. Оттук следва, че ако този метод за изчисляване бъде възприет като подходящ, титулярът на защитен сорт растение би трябвало да може да изчисли размера на подлежащата на възстановяване вреда съгласно член 94, параграф 2 от основния регламент в зависимост от таксата за лицензирано производство, в която са включени и направените от този титуляр обичайни разноси за контрол и наблюдение. От икономическа гледна точка такова тълкуване води до същия резултат за посочения титуляр като предложеното като главно тълкуване.

4. По вземането предвид на разходите за упражнявания специален контрол

66. Запитващата юрисдикция поставя също въпроса дали разходите за специалния контрол, направени от организация, която защитава правата на голям брой титуляри на правото на закрила, с оглед на доказване на евентуални нарушения по отношение на сортове растения по смисъла на член 94, параграфи 1 или 2 от основния регламент, могат да бъдат възстановени и дали техният размер може да се изчисли като фиксирана сума, възлизаща на двойния размер на уговореното възнаграждение.

20 — Що се отнася до възможните методи за изчисляване на претърпяната от титуляра вреда и проблемите, които те повдигат, вж. Württenberger, G. et al., *European Plant Variety Protection*, Oxford University Press, Oxford, 2009, p. 177 et 178.

21 — Бих искал да добавя, че съгласно член 18, параграф 2 от регламента за прилагане в случай на нееднократно и умишлено нарушение на задълженията, предвидени в член 14, параграф 3 от основния регламент от страна на земеделския производител, задължението за обезщетяване на претърпяната от титуляра вреда обхваща поне фиксирана сума, изчислена въз основа на четирикратния размер на средната сума, плащана като такса за лицензирано производство, без да се засяга обезщетението за каквито и да е други по-големи вреди. Разпоредбите на регламента за прилагане обаче не могат да налагат на земеделските производители задължения с по-голям обхват от тези, следващи от основния регламент. Вж., що се отнася до тълкуването на член 8, параграф 2 от регламента за прилагане, Решение по дело Schulin, посочено по-горе (точка 60).

22 — Съгласно член 5, параграф 1 от регламента за прилагане това възнаграждение може да бъде предмет на договор между титуляра и земеделския производител.

67. Най-напред, що се отнася до естеството на този въпрос, Комисията посочва, че той не е от значение за решаването на спора в главното производство. Наистина приемам, че от акта за преюдициално запитване се установява, че STV не е поискало заплащането на такава фиксирана сума и че главното производство се отнася само до разноски, направени преди образуването на съдебно производство с незначителна стойност, а именно 141,05 EUR, които явно не са резултат от организирани от STV проверки. Според мен обаче този въпрос не е хипотетичен, тъй като е тясно свързан с прилагането на член 94, параграфи 1 и 2 от основния регламент²³.

68. По същество е важно да се обърне внимание, че разпоредбите на член 3, параграф 2 от регламента за прилагане позволяват на титулярите да се организират по подходящ начин, за да упражняват правата си, произтичащи от член 14 от основния регламент. Всъщност те могат да действат индивидуално или колективно или също да създадат организация за тази цел²⁴.

69. От Решение по дело Jäger, посочено по-горе, се установява, че STV е дружество, чиято цел е да защитава икономическите интереси на своите съдружници, които произвеждат или разпространяват на пазара пряко или опосредствено семена или които имат интереси, свързани с производството или разпространението на такива на пазара. По-конкретно това дружество контролира правата на създателите в национален и международен план и организира проверки, що се отнася до правата на неговите съдружници или на трети лица в качеството им на създатели пред дружества за размножаване и за разпространение. Тези функции обхващат също събирането на лицензионните такси за права върху сортове растения и накрая, приемането на общи мерки, насочени към насърчаване на производството и снабдяване на потребителите с качествени семена, както и на тяхното разпространение на пазара²⁵.

70. Както обръща внимание в становището си гръцкото правителство, възможността за колективно упражняване на произтичащите от член 14 от основния регламент права изобщо не означава, че разходите за такова колективно действие трябва да бъдат за сметка на земеделския производител, дори ако той нарушава разпоредбите на посочения регламент. Напротив, съгласно член 14, параграф 3, пето тире от основния регламент, във връзка с член 16 от регламента за прилагане, според който контролът се извършва от титуляра, тези разходи трябва да бъдат включени от титуляра в размера на таксата за лицензирано производство.

71. Като се има предвид функцията, изпълнявана от организация като разглежданата в главното производство, тясно свързана с контрола и проверките, чиято цел е да се защитят правата на съответните създатели, направените от такава организация разходи за специален контрол не могат да се вземат предвид отделно при изчисляването на справедливото възнаграждение, дължимо по силата на член 94, параграф 1 от основния регламент, или на обезщетението за вреди, дължимо в приложение на член 94, параграф 2 от посочения регламент.

72. Според мен за такива разходи е възможно да се държи сметка само доколкото става въпрос за допълнителни разноски, направени преди образуването или в хода на съдебно производство, свързани с разглеждането на особен случай на нарушение, чието възстановяване може да се изисква съгласно член 94, параграф 2 от основния регламент и при спазване на предвидените в него условия²⁶. Във всеки случай е необходимо да съществува причинно-следствена връзка между такива разноски и въпросното нарушение.

23 — Между другото бих искал да отбележа, че както се установява от акта за преюдициално запитване, този въпрос е повлиян от практиката на Bundesgerichtshof в областта на нарушенията на права за представяване. В тази област Bundesgerichtshof отдавна признава правото на дружеството за управление на авторски права, преследващо такъв вид нарушения, да начислява т.нар. „надбавка нарушение“ („Verletzerzuschlag“), възлизаща на двойния размер на обичайно дължимата лицензионна такса.

24 — Вж. в това отношение Решение по дело Jäger, посочено по-горе (точка 51).

25 — Вж. Решение по дело Jäger, посочено по-горе (точка 17).

26 — Според мен този извод е в съответствие и с принципите, установени в съображение 26 и член 13 от Директива 2004/48.

73. Накрая бих искал да изтъкна, че след като предвиденото в член 94, параграф 1 от основния регламент справедливо възнаграждение ще бъде изчислено, както предлагам, с оглед на таксата за лицензирано производство, титулярът не може да изисква плащането на обезщетение под формата на възнаграждение за обичайните разноски за контрол и наблюдение, които са свързани с контрола по член 14, параграф 3, пето тире от основния регламент, както и по член 16 от регламента за прилагане²⁷.

74. Този извод се налага, тъй като, както се установява от настоящото заключение, трябва да се приеме, че обичайните разноски за контрол и наблюдение, дори тези, възлизаци на значителна стойност, са включени в предоставените за лицензирано производство суми и оттам — в таксата за лицензирано производство, след като съгласно член 14, параграф 3, пето тире от основния регламент и член 16 от регламента за прилагане контролът ще се осъществява от титуляра. Всъщност определянето на размера на справедливото възнаграждение с оглед на таксата за лицензирано производство позволява да се поправят последиците от нарушението и по този начин възстановява по отношение на титуляра положението преди нарушението.

V – Заключение

75. Предвид всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да постанови, от една страна, че не следва да се отговаря на втория преюдициален въпрос и от друга страна, да отговори на поставените от Bundesgerichtshof първи и трети преюдициален въпрос по следния начин:

„Справедливото възнаграждение, което земеделски производител дължи съгласно член 94, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 година относно правната закрила на Общността на сортовете растения по отношение на титуляра на право на защита на Общността на сортовете растения, затова че е използвал посевен материал от получен чрез засаждане защитен сорт, без да е изпълнил задълженията, установени в член 14, параграф 3 от Регламент № 2100/94 и в член 8 от Регламент (ЕО) № 1768/95 на Комисията от 24 юли 1995 година за установяване на реда и условията за прилагане на дерогацията, предвидена в член 14, параграф 3 от Регламент № 2100/94, изменен с Регламент (ЕО) № 2605/98 на Комисията от 3 декември 1998 година, трябва да се изчисли въз основа на средния размер на таксата за лицензирано производството на посевен материал от защитени сортове от съответния растителен вид в същата област. Като се има предвид, от една страна, че определянето на размера на справедливото възнаграждение чрез посочената по-горе основа позволява да се възстанови положението преди нарушението по отношение на титуляра и да се поправят последиците от нарушението на неговите права и от друга страна, че разноските за контрол и наблюдение трябва да се считат включени от титуляра в лицензионната такса, плащането на тези разноски може да се изисква от титуляра само доколкото става въпрос за допълнителни разноски, направени преди образуването или в хода на съдебно производство, свързани с разглеждането на особен случай на нарушение, чието възстановяване може да се изисква съгласно член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94 и при спазване на предвидените в него условия“.

27 — Освен тези разноски обаче по силата на член 94, параграф 2 от основния регламент титулярът може да изисква заплащането на обезщетение за възстановяване на претърпените от него вреди.